

unei configurații stilistice clare (instrumente diferite, linie melodică simplă, timbruri asemănătoare, structuri ritmice predominant minimalist-repetitive, amplificate tensional etc.). "Acompaniat" de foarte scurte dar relevante exemplificări din lucrările sale: *Servant, Slow, Sineu, Chain of Command* (interpretată la *xylosynth* – un instrument hibrid, al cărui potențial timbral i-a înlesnit autorului tentativa de a metaforiza sonor atmosfera terorizantă din închisoarea militară Guantanamo Bay), discursul lui Graham Fitkin a pus în lumină o personalitate charismatică ce a focalizat interesul tuturor celor prezenți, direcționându-l, cu inteligență discretă, către audierea propriei muzici.

În fine, masa rotundă a celei de a treia zi de dezbateri asupra creației contemporane – moderată, din nou, de **Dan Dediu**, a adăugat celor doi autori ai conferințelor anterioare pe **Thierry Huillet** (Franța), **Martin Grütter** (Germania) și **Thomas Larcher** (Austria), trei compozitori și pianști ale căror lucrări fuseseră programate spre a fi interpretate în studioul "Mihaile Jora" al Societății Române de Radiodifuziune succesiv în 15, 16 și 17 septembrie. Tema **Echilibru și exces în compoziție** a generat, din partea celor cinci autori, formularea unor opinii asemănătoare, în sensul în care, în funcție de structura personalității ascultătorului, de contextul istoric, de momentul și cadrul în care are loc audierea piesei, unii pot eticheta ca excesiv ceea ce alții consideră echilibrat, marcându-și aprecierea prin propria amprentă subiectivă.

În timp ce Thierry Huillet și Thomas Larcher s-au apropiat de actul creator prin prisma profundeii lor experiențe pianistice iar Tim Benjamin s-a arătat partizan al introducerii – în eșafodajul muzical – a unor pattern-uri sonore sau atitudinale recognoscibile pentru public (care să-i atragă interesul tocmai prin aspectul lor familiar) sau a unei problematice care să satisfacă sau să incite orizontul de așteptare al acestuia, Martin Grütter a mărturisit că abordează compoziția în afara oricărei scheme prestabilite, din perspectiva unui autor care-și lasă piesa să se dezvolte, definindu-și parțial independent propria existență. Spre deosebire de Graham Fitkin care a afirmat că nu utilizează nici el vreă schemă componistică dar se situează deseori în postura de ascultător al propriei muzici, observând constant diferitele trasee melodice și potențiala lor similaritate capabilă de a facilita relaționarea ulterioară a acestora, Grütter consideră că relația dintre creator și creație este una complexă, fascinantă, mai degrabă de dialog, în care "obișnuitul" control lasă loc liber fanteziei sensibile care conferă viabilitate și emoție artistică produsului sonor.

Concluzionând, aș remarca faptul că și această zi de dezbateri asupra detaliilor mecanismului componistic a pus în valoare noi fațete ale demersului creator, conferind o

importanță sporită edificării și menținerii unei punți reflexive între autor și public, spre a înlesni receptarea semnificațiilor operei sub cele mai favorabile auspicii.

Loredana BALTAZAR

Ziua IV

Ediția din 17 septembrie a Forumului Internațional al Compozitorilor l-a avut ca invitat pe compozitorul american Elliot Goldenthal, celebru mai ales pentru muzica sa de film (printre cele mai cunoscute coloane sonore ale sale se numără cele compuse pentru peliculele *Alien 3*, *Batman Forever* sau *Frida*), dar foarte activ și în domeniul muzicii clasice contemporane. Numărul mare al celor prezenți în public a demonstrat interesul deosebit cu care au fost așteptate opiniile acestui oaspete ilustru referitoare la viziunea și experiența sa în muzica de film.

O primă idee, semnificativă mai ales pentru tinerii compozitori, a fost avansată de la bun început, când amfitrionul Dan Dediu a pornit dialogul printr-o mică mărturisire: întrebați de ce aleg să se îndrepte spre compoziție, majoritatea covârșitoare a studenților români dă ca motiv principal dorința de a scrie muzică de film. Răspunsul indirect al lui Elliot Goldenthal s-a dovedit plin de tâlc; el a descris cazul său personal, arătând faptul că mare parte din munca sa de creație s-a desfășurat și continuă să se desfășoare în domeniul teatrului și al dansului contemporan (de altfel, a precizat că a colaborat și cu Andrei Șerban și Liviu Ciulei). Niciodată nu a încercat să-și ofere serviciile la Hollywood (dacă ar fi făcut-o, cu siguranță nu ar fi fost angajat), ci regizorii l-au descoperit și i-au propus colaborări.

Am mai reținut preocuparea specială pe care compozitorul a accentuat că o nutrește pentru portretizarea personajelor și a unor situații specifice nu neapărat prin embleme melodice, ci și prin culori timbrale sau tehnici instrumentale neconvenționale, precum și voința lui explicită de a nu se repeta, de a se adapta în funcție de necesitățile fiecărui film (el a abordat, de altfel, aproape toate genurile cinematografice), așadar de a experimenta cât mai mult, fără teama eclectismului. De asemenea, compozitorul a subliniat necesitatea forjării unui număr restrâns de idei muzicale cât mai limpezi și mai percutante, astfel încât un eventual exces al lor să nu dilueze sensul situațiilor și al atmosferei filmului.

Înregistrarea completă a dialogului cu Elliot Goldenthal (dar și a tuturor celorlalte întâlniri din cadrul Forumului Internațional al Compozitorilor) poate fi vizionată pe pagina de facebook a Festivalului „George Enescu”.

Vlad VĂIDEAN

Zilele V și VI

Ultimele două zile ale Forumului de Compoziție au adus în atenția participanților ideea reconectării cu publicul pentru secțiunea de deschidere *Ars Poetic Conference*. Cei trei compozitori care și-au expus ideile și muzica lor – Detlev Glanert, Adrian Iorgulescu și Rolf Martinsson – au păstrat mereu activă ideea raportării la un public care te ascultă, te judecă, te apreciază sau te detestă. Este adevărat, această idee a fost dezbătută mai fervent în cea de a doua parte a întâlnirilor, în cadrul meselor rotunde unde fiecare compozitor invitat și-a expus părerile cu privire la necesitatea – sau nu – (a) păstrării unei legături cu publicul.